

TISKOVÁ ZPRÁVA

Naděje pro české sportovce. V Česku vznikla první centra sportovní kardiologie

Počet náhlých srdečních zástav a poškození srdce nebo nečekaných úmrtí mladých sportovců mají pomoci snížit nová Centra sportovní kardiologie. Využít je mohou vrcholoví sportovci nebo intenzivně sportující populace s kardiologickými potížemi. Specializovaná centra jako první v České republice otevřela Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, Fakultní nemocnice Olomouc a Nemocnice Podlesí v Třinci. Pro děti a adolescenty je pak k dispozici Dětské kardiocentrum ve Fakultní nemocnici Motol.

Důvodem pro vznik Center sportovní kardiologie jsou především náhlé srdeční zástavy a úmrtí u mladých sportovců. Podle statistik nenadále zemře jeden z dvou set tisíc lidí ročně, ale nositelem potenciálně smrtelné srdeční choroby je jeden z dvou set padesáti až tří set lidí. Přestože se nejedná o vysoké počty, jsou tato náhlá úmrtí zbytečná a lze jim mnohdy předejít. Sport sám o sobě není podle odborníků příčinou problému, ale zhoršuje prognózu a může být spouštěčem akutního zhoršení nepoznaného srdečního onemocnění. Projevit se může například náhlou poruchou srdečního rytmu během fyzické námahy. „Vrcholoví a výkonnostní sportovci v pravidelných intervalech podstupují základní preventivní sportovní prohlídky na úrovni praktických a tělovýchovných lékařů. Anamnéza, fyzikální vyšetření a EKG dokážou odhalit značnou část zdravotních problémů spojených s kardiovaskulárním systémem. Screening má ale jednu nevýhodu, občas ukazuje i falešně pozitivní nález a některé normální nálezy, které vznikají intenzivní pohybovou aktivitou, tzv. atletické srdce, můžou být hodnoceny jako patologie. Vrcholoví sportovci tak musí často zbytečně přerušit nebo dokonce ukončit sportovní kariéru,“ vysvětlil doc. MUDr. Vladimír Tuka, Ph.D., lékař specialista v oboru kardiologie II. interní kliniky kardiologie a angiologie VFN a 1. LF UK s tím, že na další vyšetření a výsledky mohou sportovci v běžných zařízeních čekat i tři měsíce.

Právě nově vzniklá Centra sportovní kardiologie by měla podobné problémy pomoci řešit a urychlit. Díky komplexní specializované péči se zaměřují na doplňková vyšetření sportovců s možnými patologickými nebo nejasnými nálezy, dávají další doporučení a sportovce nově nasměřují. „Naše centra nejsou pro širokou veřejnost, ale mají pomoci organizovaným sportovcům s kardiologickou problematikou co nejrychleji vyřešit jejich problém. Vyšetřujeme ale i symptomatické sportovce s poruchami vědomí, bušením srdce nebo třeba s nevysvětlitelnými bolestmi na hrudi a dušností,“ přiblížil primář doc. MUDr. Petr Kubuš, Ph.D., primář Dětského kardiocentra 2. LF UK FN Motol. Nová centra jsou otevřena i jako konzultační místo pro lidi s kardiologickými potížemi a touhou sportovat. Jedná se například o výrazné zbytnění srdce z genetických příčin, které po dlouhou dobu znamenalo naprostý konec dotyčného se sportem. Postupem času se však ukázalo, že i lidé s podobnou diagnózou si mohou určitou míru sportu, respektive pohybové aktivity dovolit. Kromě profesionálních sportovců mají v péči sportovní kardiologové často i amatérské sportovce, kteří sice nejsou členy žádných klubů či organizací, ale mnohdy si s vrcholovými sportovci nezadají, co se týče objemů a intenzity tréninků.

Aktivní sportovci s vysokou fyzickou námahou mohou být podle lékařů překvapivě více ohroženi náhlou zástavou srdce než nesportovci. „Nemoci srdce nepotkávají jen nemocné a starší lidi, ale opravdu i mladé sportovce. Zástavu srdce může způsobit třeba odchylka ve tvorbě nebo vedení srdečního vzruchu, která může být patrná na povrchovém EKG, odchylky ve věnčitých tepnách nebo dědičné zbytnění srdečního svaly, tzv. hypertrofická kardiomyopatie. Nebezpečné a často podceňované jsou i přecházené virózy, které mohou způsobit zánět srdečního svaly, myokarditidu,“ vysvětlila MUDr. Bogna Jiravská-Godula, vedoucí lékařka Centra sportovní kardiologie Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí. Aby se dalo tragédiím předejít, je podle ní ze strany sportovců nutné nepodceňovat příznaky, jako je bušení srdce, bolest na hrudi, náhle snížená výkonnost, zvýšená únava nebo nevysvětlitelné mdloby a kolapsy. „Mladí sportovci mají často tendenci zamlčovat a bagatelizovat obtíže, aby nepřišli o své místo na soupisce. Přitom je potřeba brát každou potíž velmi vážně,“ dodala prof. MUDr. Eliška Sovová, Ph.D., přednostka Kliniky tělovýchovného lékařství FN Olomouc.

TISKOVÁ ZPRÁVA

„Aktuálně se celosvětově řeší návraty sportovců k intenzivní pohybové aktivitě, zejména těch, kteří prodělali infekční onemocnění COVID-19. U nich totiž mohl proběhnout zánět srdečního svalu a mohou být ohroženi arytmiemi a srdečním selháním,” doplňuje aktuální informace **MUDr. Otakar Jiravský**, kardiolog Nemocnice AGEL Třinec-Podlesí.

Centra sportovní kardiologie vznikla paralelně v lednu letošního roku a mají podporu České kardiologické společnosti a České společnosti tělovýchovného lékařství.

„Kardiologie je obsáhlý obor a sportovní kardiologie je jeho dynamickou sub-specializací, kde byly v posledních letech učiněny výrazné pokroky. Sportovci navíc představují osobitou skupinu kardiologických pacientů, která vyžaduje specifický přístup,” vyzdvihuje důležitost specializace **prof. MUDr. Aleš Linhart, DrSc.**, přednosta II. interní kliniky kardiologie a angiologie VFN a 1. LF UK a předseda České kardiologické společnosti.

„Specializovaná centra sportovní kardiologie pomohou tělovýchovným lékařům ve společné péči o sportovce s kardiologickou problematikou. Je ku prospěchu všech, že v těchto centrech jsou lékaři s atestacemi jak z kardiologie, tak i tělovýchovného lékařství, takže mohou poskytnout komplexní péči,” dodává **doc. MUDr. Martin Matoulek, Ph.D.**, lékař III. interní kliniky VFN a 1. LF a předseda České společnosti tělovýchovného lékařství.

Inspirací byla pro zřizovatele Itálie, kde jsou podobné specializované kardiologické prohlídky stanovené zákonem. Centra nejsou primárně určena pro preventivní testování klubů či jednotlivců ani pro zajištění akutní péče pro sportovce. Jejich smyslem je konziliární spolupráce s lékaři v první linii.

O Všeobecné fakultní nemocnici v Praze

www.vfn.cz

Všeobecná fakultní nemocnice v Praze (VFN) představuje významné zdravotnické zařízení, patřící mezi největší nemocnice v ČR. Všeobecná fakultní nemocnice v Praze poskytuje základní, specializovanou, a zvláště specializovanou léčebnou, ošetrovatelskou, ambulantní a diagnostickou péči dětem i dospělým ve všech základních oborech. Zajišťuje také komplexní lékárenskou péči, včetně technologicky náročných příprav cytostatik nebo sterilních léčivých přípravků.

Kromě poskytování zdravotní péče je VFN hlavní výukovou základnou 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze a současně jedním z nejvýznamnějších vědeckých pracovišť v oblasti léčebných a diagnostických metod v České republice. Nemocnice má nejdelší tradici akademické medicíny v ČR a od svého založení do současnosti je největším výzkumným medicínským pracovištěm v ČR.

O 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy

www.lf1.cuni.cz

1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy je největší z českých lékařských fakult – navštěvuje ji přes 4500 studentů. Základními studijními programy jsou všeobecné a zubní lékařství, kromě nich nabízí fakulta studium dalších zdravotnických oborů, specializační a celoživotní vzdělávání a řadu doktorských programů. Každoročně absoluuje 1. LF UK více než 300 nových lékařů.

Fakulta je zároveň nejproduktivnější institucí v biomedicínském a klinickém výzkumu. Vědecká práce, pregraduální a postgraduální výuka se koná na 75 teoretických ústavech a klinických pracovištích společných se Všeobecnou fakultní nemocnicí, Fakultní nemocnicí v Motole, Ústřední vojenskou nemocnicí, Thomayerovou nemocnicí, Nemocnicí Na Bulovce i v dalších mezioborových centrech.

1. LF UK se rovněž podílí na projektu BIOCEV – evropském vědeckém centru excelence v oborech biotechnologie a biomedicíny – a projektu Kampus Albertov, zaměřeném na rozvoj excelentních vědeckých a výukových aktivit Univerzity Karlovy v oblasti přírodních a lékařských věd.

Pro další informace:

Marie Heřmánková, Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, e-mail: marie.hermankova@vfn.cz, tel.: 607 292 604